

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

EVELIINA VALTANEN JA MINNA KAUKAVUORI

Lapset puheeksi -koulutuksen vi- deo

**Sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille ja
opiskelijoille**

HOITOTYÖN TUTKINTO-OHJELMA
2022

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

Tekijät Valtanen Eveliina Kaukavuori Minna	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä elokuu 2022
	Sivumäärä 26	Julkaisun kieli Suomi
Julkaisun nimi Lapset puheeksi -koulutuksen esitysvideo		
Tutkinto-ohjelma Hoitotyön tutkinto-ohjelma		
<p>Tämän projektin tarkoituksena oli tuottaa esittelyvideo Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoille Lapset puheeksi -koulutuksesta. Opinnäytetyön aihe oli lähtöisin SAMK:n hoitotyön opettajan Eija Tuliniemen pyynnöstä. Syksyllä 2015 SAMK:ssa hoitotyön ja sosiaalialan opiskelijoiden opetussuunnitelmaan otettiin käyttöön Lapset puheeksi -koulutus. Koulutus on pituudeltaan 12 tuntia ja se on jaettu kolmeen neljän tunnin päivään. Koulutuksen tarkoituksena on valmentaa opiskelijoita pitämään lasten hyvinvointia tukevia keskusteluita työpaikallaan. Esittelyvideo tarvittiin perehdytysmateriaaliksi Lapset puheeksi -koulutusta varten, jotta opiskelijat voisivat etukäteen tutustua tulevaan koulutukseen.</p> <p>Tavoitteena oli tuotoksen avulla saada opiskelijat motivoitumaan koulutukseen sekä perehdyttää heitä jo ennen koulutuksen alkua sen sisältöön. Opinnäytetyön teoriaosassa käsiteltiin Lapset puheeksi -menetelmää sekä koulutusta ja sitä, millainen on hyvä esittelyvideo ja sen suunnittelu.</p> <p>Projektin tuotoksena valmistui noin 2 minuutin kestoinen esittelyvideo. Esittelyvideo on kuvattu Satakunnan ammattikorkeakoulussa Porin kampuksella. Videolla selkenee opiskelijalle, mitä Lapset puheeksi -koulutus pitää sisällään. Videon valmistuttua se palautettiin sähköisesti tilaajalle.</p> <p>Projektin tuotoksena valmistunut esittelyvideo laitetaan opiskelijoiden nähtäväksi Moodlen harjoittelupohjaan, jossa he voivat itsenäisesti käydä tutustumassa siihen.</p>		
Avainsanat Lapset puheeksi -menetelmä, Lapset puheeksi -koulutus, esittelyvideo ja sen suunnittelu		

Authors Valtanen, Eveliina Kaukavuori, Minna	Type of Publication Bachelor's thesis	Date august 2022
	Number of pages 26	Language of publication: Finnish
Title of publication Kids Talk education -presentation video		
Degree programme Nursing		
<p>The purpose of this project was to produce a video of “Speaking of children” -education. Video is made for healthcare students in Satakunta University of Applied Sciences. The topic of this thesis came from Eija Tuliniemi, a healthcare teacher in SAMK. In the fall 2015, SAMK took the “Speaking of children” -education to their study program in healthcare. Education is 12 hours long, and in SAMK it is divided in three days, four hours each day. The purpose of the education is to make sure that students can manage a conversation for the welfare of children in their own jobs. This video was needed for the students so they can get to know the education before it starts.</p> <p>The aim of this project was to get students motivated for the education, and to brief them in advance. On the theory part of this thesis, is opened the concept of “Speaking of children” -education, and what kind is a good video and script.</p> <p>Output from this project is a 2-minute lasting education video. Video was filmed in SAMK. Video was returned to student's exercise basis Moodle, and there they can go and examine the product.</p>		
Keywords “Speaking of children” -education, “Speaking of children” -method, introduction video, planning a video		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 OPINNÄYTETYÖN TEOREETTINEN PERUSTA	7
2.1 Lapset puheeksi -menetelmä	7
2.1.1 Lapset puheeksi -keskustelu	7
2.1.2 Lapset puheeksi -neuvonpito	9
2.2 Lapset puheeksi -koulutus	10
2.3 Esittelyvideo ja sen suunnittelu	10
2.4 Aikaisemmat aiheeseen liittyvät tutkimukset ja projektit	12
3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET	13
4 ESITTELYVIDEON TOTEUTUSSUUNNITELMA	13
4.1 Opinnäytetyön aikataulusuunnitelma	13
4.2 Resurssit ja riskit	14
4.3 Arviointisuunnitelma	15
5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN	16
5.1 Hyvän opetusvideon vaatimukset	16
5.2 Esittelyvideon kohderyhmä	17
5.3 Toteutus	17
5.4 Käsikirjoitus	18
5.5 Kuvaaminen ja editointi	19
5.6 Tuotos	21
6 OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI JA POHDINTA	21
6.1 Tuotoksen arviointi	21
6.2 Oman oppimisen arviointi ja pohdinta	23
6.3 Opinnäytetyön eettiset näkökulmat	24

LÄHTEET

LIITTEET

1 JOHDANTO

Lapset puheeksi -koulutuksen tarkoituksena on vanhemmuuden vahvistaminen, lapsen ja vanhemman suhteen lujittaminen ja lapsen turvallisen arjen mahdollistaminen, niin kotona kuin muissakin ympäristöissä. Koulutuksessa käydään läpi menetelmän teoriaa ja toteutusta sekä harjoitellaan myös lokikirjan käyttöä keskustelun tukena ja opiskellaan LP-työlle ominaista voimavaralähtöistä työskentelytapaa. Lapset puheeksi -menetelmäkoulutus antaa pätevyyden toteuttaa lapset puheeksi -keskusteluja, joista myöhemmin tässä opinnäytetyössä kerrotaan tarkemmin.

Toiminnallisen opinnäytetyömme aiheena on Lapset puheeksi -koulutuksen video. Valitsimme tämän aiheen vapaana olevista aiheista sen perusteella, että se kiinnosti meitä kumpaakin. Videon tekeminen on molemmille uusi asia, niin saamme itsekin tästä uutta tietoa sekä lisää kokemusta. Aihe on mielestämme erittäin tärkeä, koska lasten ja perheiden hyvinvointi on nykyaikana hyvinkin paljon esillä ja siihen halutaan puuttua aiempaa enemmän ja ennakoivasti. Lapset puheeksi -keskustelu on osa Toimiva lapsi & perhe (TLP) -perheinterventiota, josta kerrotaan opinnäytetyössä myöhemmin tarkemmin.

Opinnäytetyön tarkoituksena on toteuttaa video Lapset puheeksi -koulutuksesta Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoille. Tavoitteena on tuotoksen avulla saada opiskelijat motivoitumaan koulutukseen sekä perehdyttää heitä jo ennen koulutuksen alkua sen sisältöön.

Tilaaajana on Satakunnan ammattikorkeakoulu ja yhteyshenkilönä toimii hoitotyönopettaja Eija Tuliniemi. SAMK:ssa opiskelee yhteensä noin 6000 eri alojen opiskelijaa ja henkilökuntaa on 425. Kampuksia on yhteensä 4, Porissa, Raumalla, Kauppiin ja Huittisissa. Koulutusmahdollisuuksia on yhteensä 39, näistä suurin osa suomenkielisiä koulutuksia (27). Porin kampuksella voit opiskella liiketaloutta, matkailua, sosiaali- ja terveystieteitä sekä tekniikkaa. Porin kampus on SAMK:n

kampuksista suurin, opiskelijamäärä on noin 4200. (Satakunnan ammattikorkeakoulu, 2020.) Opinnäytetyön ohjaajana koulun puolesta toimii Tiina Pennanen.

2 OPINNÄYTETYÖN TEOREETTINEN PERUSTA

Opinnäytetyömme keskeisiä käsitteitä ovat Lapset puheeksi -menetelmä, Lapset puheeksi -koulutus, esittelyvideo ja sen suunnittelu.

2.1 Lapset puheeksi -menetelmä

Lapset puheeksi -menetelmän tarkoituksena on vahvistaa ja auttaa vanhempia ja lapsen muita läheisiä elämässä. Lisäksi tarkoitus on auttaa lasta rakentamaan arjesta sujuvampaa sekä lisätä ymmärrystä arkipäiväisen elämän sujumisen keinoista. Menetelmän päätarkoituksena on koko perheen hyvinvoinnin tukeminen ja kehityksessä edistyminen. Mahdollisten ristiriitojen ja/tai ongelmien ratkaiseminen onnistuu, kun pääperiaatteista huolehditaan. Jokaisella lapsella ja nuorella on oma kehitysympäristönsä, johon kuuluu koti, koulu, varhaiskasvatus, ja mahdolliset muut vapaa-ajan ympäristöt. Lapset puheeksi -työn (myöhemmin opinnäytetyössä LP-työ) tavoite on, että lapsen arkipäiväinen elämä sujuisi jokaisessa paikassa sujuvasti ja vailla huolia. (Suomen mielenterveys ry, 2022a.)

LP -työssä käytetään apuna niin kutsuttuja lokikirjoja. Lokikirjoja on monia ja jokainen on suunnattu tietylle ikäryhmälle ja tiettyyn ympäristöön. Lokikirjat muodostavat LP -keskustelun rungon ja niihin kirjataan keskustelun edetessä ylös havaitut asiat. (Suomen mielenterveys ry, 2022b.)

2.1.1 Lapset puheeksi -keskustelu

Lapset puheeksi -keskustelu on yksi osa Toimiva lapsi ja perhe -menetelmää (myöhemmin opinnäytetyössä TL & P-menetelmä). Alun perin menetelmä on ollut

THL:n hallinnoima vuodesta 2001 alkaen, mutta vuonna 2014 hanke siirrettiin Suomen mielenterveysseuran hoidettavaksi. (Suomen mielenterveys ry, 2022a.)

Keskustelun tarkoituksena on auttaa lasta pärjäämään eri kehitysympäristöissä, tukea kehitystä sekä edesauttaa ongelmista tai vaikeuksista selviämistä. Ongelmia ja vaikeuksia on monia erilaisia, keskustelun avulla asiat konkretisoituvat ja niihin pystytään puuttumaan. (Solantaus & Niemelä 2016, s. 25.)

TL & P-työskentely aloitetaan LP-keskustelulla. Tarpeen ja tilanteen niin vaatiessa, seuraava vaihe on Lapset puheeksi -neuvonpito, josta opinnäytetyössä kerromme myöhemmin lisää. Keskustelun osallistujat päätetään myös aina tapauskohtaisesti, keskustelussa on aina mukana vanhempi sekä työntekijä. Lapsen tai nuoren osallistuminen keskusteluun määritellään tiettyjen edellytysten perusteella. Osallistumisen tulee aina olla lapselle tai nuorelle vapaaehtoisuuteen perustuvaa, keskustelun tulee olla rakentavaa ja sen tulee auttaa lasta/nuorta vahvistamaan omaa minäkuvaansa ja toimintansa vahvuuksia. Viimeisenä ja tärkeimpänä perusteluna on, että lapsen ei tule olla keskustelussa vain kuuntelemassa, vaan olla mukana saman arvoisena keskustelun osallistujana kuin vanhempi ja työntekijä. Yleensä lapset puheeksi -keskusteluun riittää yksi tai kaksi tapaamista vanhemman kanssa. Jos perheessä on useampi kuin yksi lapsi, tapaamisten määrä nousee. (Solantaus & Niemelä 2016, s. 25–26.)

Keskustelun runkona toimivat keskustelua varten tehdyt lokikirjat. Lokikirjojen avulla mahdollistetaan keskustelun sisällön pysyminen samana, paikasta tai keskusteluun osallistujista riippumatta. Lokikirjat on suunniteltu eri tarkoituksiin, koska LP-keskustelua hyödynnetään monissa eri tilanteissa. Kirjoja löytyy varhaiskasvatukseen, alakouluihin ja yläkouluihin. Lisäksi on erikseen suunnatut lokikirjat ikäkausittain, aina vauvan odotuksesta 18-ikävuoteen asti. (Suomen mielenterveys ry, 2022b.)

Lapset puheeksi -keskustelu voidaan jakaa menetelmällisesti kahteen eri tapaan. Ensimmäisessä tavassa keskustelussa on vanhemman lisäksi mukana työntekijä, joka ei ole lapsen kasvatuksessa tai arjessa mukana. Tällainen tilanne syntyy esimerkiksi silloin, kun vanhemmalla itsellään on olemassa hoitokontakti mielenterveyspalveluihin. Toisessa tilanteessa paikalla on koko ajan kaksi lapsen kasvattajaa, eli varhaiskasvatuksen tai koulun puolesta työntekijä sekä lapsen vanhempi. Tässä tilanteessa

molemmilla osapuolilla on jo valmiiksi käsitys lapsesta ja hänen arjestaan ja kehityksestään. Näiden kahden keskustelun tärkein keskipiste on hieman erilainen, mutta lopullinen päämäärä on molemmissa sama; lapsen tarvitsema hyvä ja turvallinen arki. (Solantaus & Niemelä 2016, s. 26.)

Ensimmäinen tapaaminen alkaa kartoituksella ja keskustelulla siitä, miten lapsen arki sujuu eri kehitysympäristöissä, niin vanhempien, lapsen itsensä, kuin mukana olevan työntekijän näkökulmasta. Keskustelun aikana yritetään tunnistaa lapsen heikkoudet ja vahvuudet kotona, koulussa, varhaiskasvatuksessa, tai muussa lapsen vapaa-ajan ympäristössä. Toinen tapaaminen järjestetään, jos ensimmäisellä kerralla ei ehditä käymään kattavasti perheen asioita läpi. Myös monilapsisissa perheissä toinen tapaaminen on usein välttämätöntä. (Solantaus & Niemelä 2016, s. 26–27.)

2.1.2 Lapset puheeksi -neuvonpito

Lapset puheeksi -neuvonpito on jatkoa aiemmin käydylle Lapset puheeksi -keskustelulle. Jos keskustelun aikana on noussut esiin lisätuen tarve, järjestetään valmisteleva tapaaminen neuvonpitoa varten. Valmistelevan tapaamisen aikana sovitaan yhdessä vanhemman kanssa, ketkä kaikki osallistuvat neuvonpitoon. Yleensä neuvonpidossa on mukana lapsi, ainakin toinen vanhemmista sekä joissain tilanteissa myös muu perheenjäsen. Usein neuvonpidossa on mukana myös toimijoita eri aloilta, kuten esim. lastensuojelusta, tai vaikka mielenterveysseurasta. Valmistelevan tapaamisen aikana sovitaan myös ne aiheet, heikkoudet tai vahvuudet, jotka ovat Lapset puheeksi -keskustelun aikana tulleet ilmi ja joihin halutaan panostaa. Usein läpi käytäviä kohtia on kahdesta neljään. Jokaiselle neuvonpitoon mukaan tulevalle osallistujalle ohjeistetaan oma aihe, josta hän puhuu. Jos tilanne on sellainen, että esimerkiksi lapsi tai nuori ei halua itse kertoa omaa mielipidettään, häneltä kysytään, jos joku muu neuvonpitoon osallistuvista voisi kertoa hänen puolestaan asiasta. Toki siinä vaiheessa hänellä pitää olla tarkka tieto lapsen tai nuoren ajatuksista. (Solantaus & Niemelä 2016, s. 27–28.)

Varsinainen Lapset puheeksi -neuvonpito koostuu neljästä eri osa-alueesta. Neuvonpidon alussa toivotetaan kaikki tervetulleiksi, esitellään osallistujat ja kerrataan

neuvonpidon tarkoitus ja tapahtumat. Toinen vaihe neuvonpidossa on keskusteltavien aiheiden esittely, jolloin kerrataan miksi ja mistä asioista neuvonpidossa keskustellaan. Kolmannessa vaiheessa keskustellaan yhdessä ja mietitään keinoja mahdollisten ongelmatilanteiden ratkaisuun ja toisaalta myös hyvien asioiden, eli vahvuuksien kehittämiseen. Viimeinen, ja ehkä tärkein vaihe neuvonpidossa on muistion tekeminen. Muistioon kirjataan mitä osallistujat konkreettisesti lupaavat tehdä asioiden edistämiseksi. Jokainen osallistuja saa neuvonpidon lopussa itselleen muistion ja siihen kirjataan ylös myös seuraavan tapaamisen ajankohta. (Solantaus & Niemelä 2016, s. 27–28.)

2.2 Lapset puheeksi -koulutus

Lapset puheeksi koulutuksen pituus palvelujen työntekijöille on 18 tuntia ja kehitysympäristön työntekijöille 12 tuntia. Koulutuksen käyminen edellyttää alan perustutkintoa (sosiaali-, terveydenhuolto-, kasvatus- tai kirkon alan tai vankeinhoidon perustutkintoa tai muuta soveltuvaa koulutusta). Koulutuksessa käydään läpi menetelmän teoriaa ja toteutusta sekä harjoitellaan myös lokikirjan käyttöä keskustelun tukena ja opiskellaan LP-työlle ominaista voimavaralähtöistä työskentelytapaa. Lapset puheeksi -menetelmäkoulutus antaa pätevyyden toteuttaa lapset puheeksi -keskusteluja ja -neuvonpitoja itsenäisesti. Jotta osallistuja pätevoityy, on hänen toteutettava kaksi Lapset puheeksi menetelmää oikeassa asiakassuhdetilanteessa. Toinen keskusteluista tuodaan mukaan yhteiseen menetelmäohjaukseen ja toisesta tehdään kirjallinen kuvaus, joka palautetaan ohjaajalle. Koulutuksen käytyään osallistuja osaa käyttää LP-menetelmää tavoitteiden mukaisesti. Hyväksytysti suoritetusta koulutuksesta opiskelija saa itselleen MIELI ry:n myöntämän LP-keskustelun tai LP-menetelmän todistuksen. Koulutuksen jälkeen opiskelija ymmärtää teorian ja osaa soveltaa sitä lapset puheeksi -työssä. Osaat käyttää menetelmää lapset puheeksi -lokikirjan mukaisesti. (Suomen mielenterveys ry, 2022a.)

2.3 Esittelyvideo ja sen suunnittelu

Esittelyvideo on ympäri maailmaa tunnettu visualisoinnin väline. Esittelyvideo saattaa sisältää laajojakin asiakokonaisuuksia, tai vaikka opastaa uuden palvelun tai tuotteen

käyttöönnotossa. Esittelyvideolla monimutkainenkin asia saadaan muovattua yksinkertaiseen ja ymmärrettävään muotoon. (Karhutuotanto, 2020.)

Videon tekeminen kattaa yleensä neljä työvaihetta: käsikirjoitus, kuvaus, editointi ja julkaiseminen. Mitä huolellisemmin ennakkosuunnittelu tehdään, sen parempi on lopputulos. Käsikirjoitus on dokumentti, jolla lähestytään kustantajaa tai tilaajaa. Siitä on mahdollista nähdä ja kuulla mielikuvissaan valmis tuote. Käsikirjoituksen muokkaaminen yhdessä tilaajan kanssa varmistaa mahdollisuuden julkaisukelpoiseen lopputulokseen. Käsikirjoitus on myös sopimuspaperi videon tilaajan ja toteuttajan kesken. Käsikirjoitus on myös ohjepaperi videon kuvauksissa ja editoinnissa. Kuvausvaiheessa materiaalin keräämiseen on syytä suhtautua ajatuksella, sillä sen avulla varmistetaan teoksen valmiiksi saaminen leikkausvaiheessa. Kun kuvaaja tietää mitä hän haluaa materiaaliltaan, on hänellä mahdollisuus improvisoida ja elää hetkessä. Jos hänellä ei ole selkeää listaa, mitä hän vaatii, lopussa kuvia voi olla liian vähän eikä leikkauskohtia saada kunnolla huoliteltua. Editoinnissa karsitaan ja koostetaan videota. Materiaalit kasataan lopulta teokseen, niin että se vastaa asiasisältöä ja vaikuttaa katsojan toimintaan. Editoinnin päätteeksi tarkastetaan, että tuotoksessa on samat värisävyt ja äänet. Tekstipohjat, fontit ja logot varmistetaan tilaajalta ohjeiden mukaisiksi. Videon julkaisuhetkellä sen on oltava houkuttelevan näköinen, jotta katsoja löytää itselleen aikaa katsoa se. Tähän tarvitaan kiinnostavan näköinen otsikko ja johdantoteksti. (Ailio 2015, s. 7.)

Videolla halutaan yleensä saada jonkinlainen vaikutus katsojaan. Katsojan tulee ymmärtää jotain tai reagoida tietyllä tavalla. Kyseessä voi olla vaikka nuori, joka videon katsottua haluaa lähteä opiskelemaan jotain alaa. Yhteisymmärrys siitä miten tehdään ja mihin formaattiin lopputulos kuvataan, on erittäin tärkeää kokonaisuuden kannalta. Konseptin tyyliä luodessa vain mielikuviutus on rajana, se voi olla esimerkiksi mustavalkoinen, hauska tai animaatio. Kohderyhmän lukitseminen on tärkeää, koska yleensä yhdellä videolla harvoin saadaan haalittua kaikkia yleisöjä. Videon voi suunnata esimerkiksi eläkeläisille, opiskelijoille, hoitajille tai nuorille. Kaikki eivät kuitenkaan mahdu kohdeyleisöön mukaan. On tärkeää myös, että videossa tulee selkeästi esille yksi viesti. Viesti täytyy kertoa siten, ettei kenellekään jää epäselväksi mitä video esittelee, mistä se kertoo ja mikä on sen pääviesti. Lopputuloksena on yksi tai useampi video. Yhden esittelyvideon pituus voi olla 5 sekuntia-10 minuuttia, yleisimmin noin

1,5min. Lisäksi ne voivat vielä sisältää eri kieliä, varsinkin jos kohderyhmään kuuluu eri kansalaisuuksia. (Sorkio, 2016.)

Videon suunnittelun aloittaminen lähtee ideasta. Ennen käsikirjoituksen aloittamista on oltava perusidea videosta. Perusideaan liittyvät: Kenelle video on tarkoitettu? Mitä videolla halutaan kertoa? Millä tavoin halutaan asiat kertoa? Onko budjettia ja onko toteuttaminen mahdollista käytettävissä olevalla budjetilla? Kun idea on valmis, tehdään lyhyt luonnos videon sisällöstä eli synopsis. Synopsis on käsikirjoitusta edeltävä vaihe. Se sisältää videon tapahtumat aikajärjestyksessä ja sen pituus voi vaihdella muutamasta rivistä pariin sivuun. Synopsiksen pohjalta laaditaan videon lopullinen käsikirjoitus. Jotta videon tekeminen onnistuu, hyvä käsikirjoitus on ehdoton edellytys. (Apogee, n.d.)

Käsikirjoitus muodostaa koko videolle rungon. Helpointa on tehdä käsikirjoitus ranskalaisin viivoin tai kirjoittaa post it- lapuille vaiheittain runko. Videon käsikirjoitus on hahmotelma tapahtumista. Käsikirjoituksen ei tarvitse olla täydellinen kuvaus tulevasta videosta. Käsikirjoituksella jäsennetään videon sisältö selkeiksi toteutettaviksi kohtauksiksi ja valitaan hyödynnettäviä elementtejä. Näitä elementtejä voivat olla esimerkiksi valokuvat, videokuva, musiikki, tietovisa ja tekstit. (Hamk, 2020.)

2.4 Aikaisemmat aiheeseen liittyvät tutkimukset ja projektit

Lapset puheeksi –koulutuksesta löytyy useita eri opinnäytetöitä sekä graduja. Valitsimme tähän mielestämme sopivimmat käyttäen sisäänottokriteerinä suomenkielistä julkaisua, joka on tehty vuoden 2010 jälkeen. Poissulkukriteereinä olivat ulkomaankieliset julkaisut ja ennen vuotta 2010 tehdyt julkaisut. Kirjallisuuskatsauksen tulokset ovat liitteenä tämän suunnitelman lopussa. (LIITE 1)

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Opinnäytetyön tarkoituksena on toteuttaa video, jossa esitellään Lapset puheeksi – koulutuksen keskeiset asiat. Toteutukseen sisältyy videon käsikirjoituksen luominen sekä videon kuvaaminen ja editointi.

Tavoitteena on tuotoksen avulla saada opiskelijat motivoitumaan koulutukseen sekä perehdyttää heitä jo ennen koulutuksen alkua sen sisältöön.

4 ESITTELYVIDEON TOTEUTUSSUUNNITELMA

4.1 Opinnäytetyön aikataulusuunnitelma

Opinnäytetyön aiheen valitsimme maaliskuussa 2021. Aihe oli meidän mielestämme mielenkiintoinen, koska emme olleet kumpikaan ennen tehneet videota koulutyönä. Näimme myös tärkeänä eri-ikäisten lasten psyykkisten häiriöiden ennaltaehkäisyä. Aihe myös oli meille molemmille jo entuudestaan tuttu, koska olimme käyneet lapset puheeksi koulutuksen SAMK:ssa 2019. Ohessa opinnäytetyölle laadittu aikataulusuunnitelma (Taulukko 1).

Opinnäytetyön vaiheistus ja aikataulu (Taulukko 1)

Aiheen valinta	Maaliskuu 2021
Alustava kirjallisuuskatsaus	Huhtikuu 2021
Suunnitelma valmis	Toukokuu 2021
Opinnäytetyösopimus	Marraskuu 2021
Videon käsikirjoitus ja videon tekeminen	Tammikuu-Maaliskuu 2022
Video valmis	Huhtikuu 2022
Opinnäytetyön raportin kirjoittaminen	Toukokuu 2022
Opinnäytetyö valmis	Kesäkuu 2022

Projektin valmistumiselle ei ollut annettu palautusajankohtaa, joten työstämme sitä omien aikataulumme puitteissa. Tavoitteenamme on, että opinnäytetyö valmistuisi keväällä 2022.

4.2 Resurssit ja riskit

Resurssit ovat erilaisia aineellisia tai henkisiä voimavaroja, joita käytetään eri projekteissa. Projektin etenemisen kannalta on tärkeää, että resurssit ovat käytössä aikataulutuksen mukaisesti. Projektin eteneminen aikataulussa on siis riippuvainen resursseista. Erilaisissa projekteissa on aina eri resursseja, ne voivat olla ihmisiä, jotka toimivat projektissa tiiviisti mukana, tai vaikka alihankkijoiden kautta mukana olevia henkilöitä. Myös erilaiset koneet ja laitteet, joita projektissa tarvitaan, lasketaan mukaan resursseihin. Yleensä yksi tärkeimmistä resursseista on projektiin vaadittavan pääoman hankkiminen ja hyvän resurssisuunnitelman tekeminen edesauttaa koko projektin valmistumista ajallaan ja tarvittavilla resursseilla. (Mäntyneva, 2016, s. 53.)

Projektissa on erilaisia riskejä, jotka tulee aina ottaa huomioon jokaisessa projektin eri vaiheessa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan toimia, joissa ensin riskit tunnistetaan, kartoitetaan, ja luetteloidaan, sen jälkeen ne analysoidaan. Analyysin avulla pystytään arvioimaan riskin todennäköisyys, ja sen mahdolliset seuraukset. Yleisimpiä riskejä ovat esimerkiksi projekteissa ovat epäselvästi asetetut tavoitteet ja pääoman tarpeen väärinarviointi. Pääoman tarpeen arviointi on vaikeaa, joten siksi tulisi aina miettiä vaihtoehtoisia rahoituskeinoja, jos projektin aikana ilmenee ongelmia. Projektissa mukana oleville henkilöille tulisi aina miettiä varahenkilö, koska yksinkertainenkin sairastapauksin voi pysäyttää projektin etenemisen kokonaan, jos sen riskiä ei ole huomioitu. Erilaiset alihankkijat ja tavarantoimittajat muodostavat myös yhden riskialueen; aina ei ole itsestä kiinni, miten tavaroiden toimitus saadaan pysymään aikataulussa, vaan voi tulla odottamattomia materiaalin puutteita tai vastaavia ongelmia. Nämä kaikki tulisi huomioida projektin alussa, jolloin tehdään riskikartoitus ja suunnitelma riskien välttämiseksi. (Mäntyneva, 2016, s. 134.)

Kuten kaikkiin projekteihin, myös tämänkin opinnäytetyön tekoon liittyy riskejä, jotka tulee huomioida. Resursseina on kahden opiskelijan työpanos, eli yhteensä noin 800 tuntia. Riskinä projektissa voi olla aikataulutuksen järjestäminen, koska opinnäytetyön tekijät asuvat eri paikkakunnilla ja yhteisen ajan löytäminen voi hankaloittaa projektin tekemistä ja hidastaa valmistumista. Lisää voi hankaloittaa myös se, että projektin tuotoksella ei ole määrättyä valmistumisajankohtaa, jonka takia aikataulutus on melko joustava. Liika joustavuus voi aiheuttaa työn aloittamisen viivästymistä ja motivaation puutetta. Myös tekijöiden omat työt ja vapaa-ajan vähyys voivat hankaloittaa projektin etenemistä.

Tekijöistä lähtevä riski on, että kummallakaan ei ole kokemusta videon tai käsikirjoituksen tekemisestä. Organisaatiosta lähtevä riski on, jos tuotos ei vastaa koulutuksen sisältöä tilaajan mielestä. Haasteena esittelyvideon tekemisessä on se, että siinä tulee esille lyhyesti sekä ytimekkäästi lapset puheeksi -koulutuksen sisältö. Esittelyvideon tulee kuitenkin samalla olla katsojilleen mielenkiintoinen ja sellainen, että sen jaksaa katsoa.

Yksi riski saattaa olla myös tämän hetkinen covid-19 tilanne. Tilanteen pahentuessa kampus voi siirtyä etäopiskeluun ja voi olla vaikea päästä kampukselle kuvaamaan videota. Esittelyvideosta ja käsikirjoituksesta aiheutuvia kustannuksia ei ole. Esittelyvideo kuvataan tekijän omalla puhelimella ja muokataan ilmaisella videoneditointisovelluksella.

4.3 Arviointisuunnitelma

Hyvin laadittu arviointisuunnitelma projektissa auttaa selkiyttämään arvioinnin tavoitteet sekä sen toteuttamiseen tarvittavat resurssit. Arviointisuunnitelmasta tulee ilmi mitä arvioidaan, kuka arvioi, miten arvioidaan ja miten arviointia hyödynnetään jatkossa. Kohderyhmän määrittely ja arvioinnin keräämistapa määritetään myös suunnitelmassa, jotta projektin valmistuttua arviointi saadaan nopeasti aloitettua ja sen avulla saadut tiedot käyttöön. (Suopajarvi. 2013, s. 19.)

Videon käsikirjoituksen luonnos tullaan hyväksyttämään tilaajalla ennen lopullisen version tekemistä, jotta saamme mahdollisimman laadukkaan ja informatiivisen esittelyvideon tuotettua. Ohjaajamme tulee myös arvioimaan ja antamaan palautetta käsikirjoituksesta, ennen videon tekemistä.

Kun saamme esittelyvideon tuotettua, ja tilaaja on siihen tyytyväinen, pyydämme tilaajaltamme palauteraportin videosta. Videon tekijät tulevat myös arvioimaan videon. Palautteeseen voi vastata vapaamuotoisesti, emme siis luo kysymyksiä, mihin vastataan.

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

5.1 Hyvän opetusvideon vaatimukset

Jo vuosikymmenien ajan opetuksen tukena on käytetty erilaisia videomateriaaleja. Videon avulla katsoja saa erilaisen ja elävämmän kokemuksen aiheesta kuin vain tekstiä lukemalla tai kuuntelemalla on mahdollista. Hyvä opetusvideo on luotu niin, että se on tarpeeksi yksinkertainen, mutta silti katsoja pystyy omien jo ehkä olemassa olevien mielikuviansa avulla ajattelemaan asiaa vielä syvällisemmin. Jokainen opetusvideo on ennalta tarkkaan suunniteltu ja sille on määritelty kohderyhmä ja sisältö selkeästi. Kaikilla opetusvideoilla on perimmäisenä tarkoituksena pedagoginen näkökulma. Hyvässä opetusvideossa asian sisältö kerrotaan selkeästi ja tarpeeksi informatiivisesti, mutta myös mukaansa tempaavasti, jotta katsojan mielenkiinto säilyy koko videon ajan. Hyvä opetusvideo on sopivan mittainen, yleisenä ajatusmallina on, että videon ei tule kestää yli kymmentä minuuttia, jotta katsojan mielenkiinto säilyy. Hyvässä opetusvideossa on selkeä aloitus ja video etenee selkeästi ja johdonmukaisesti juonta seuraten. Video voi sisältää huumoria, mutta tulee muistaa hyvän maun rajat sekä huomioida videon kohderyhmä sisältöä suunniteltaessa. Videon äänisuunnittelussa tulee ottaa huomioon puhutun testin, tai musiikin voimakkuus, että ne eivät vie kaikkea huomiota itse sisällöstä. Hyvässä opetusvideossa huomioidaan myös yleisesti videon

saavuttavuus, eli videossa tulee olla myös tekstitysmahdollisuus. Hyvä opetusvideo on loistava väline oppimisen tukemiseen sekä mukavan oppimiskokemuksen saavuttamiseen. Videosta jää mielikuva aivoihin, ja ihminen oppii lähes huomaamattaan uusia asioita. (Miettinen & Utriainen 2016, s. 28.)

Tässä projektissa esittelyvideon tarkoituksena on tutustuttaa SAMK:n hoitotyön opiskelijat etukäteen Lapset puheeksi -koulutuksen sisältöön ennen kuin heidän kurssinsa alkaa. Videolla pyrimme vaikuttamaan kohderyhmän ajatuksiin siitä, mitä kurssi pitää sisällään. Haluamme luoda videosta mielenkiintoisen sekä lyhyen ja ytimekkään. Kohderyhmänä ovat hoitotyön opiskelijat, jotka ovat eri-ikäisiä ja eri elämäntilanteissa olevia. Haasteena on siis toteuttaa video, joka olisi kaikille miellyttävän tuntuinen.

5.2 Esittelyvideon kohderyhmä

Projektin kohderyhmä määritellään aineiston sisällön perusteella ja sen perusteella kelle sen oletetaan sopivan. Määritelmiä on monia ja ne riippuvat aineiston sisällöstä. Kohderyhmää voidaan rajata erilaisilla luokituksilla. Esimerkiksi paikkakunta, ikä, sukupuoli ja sosioekonominen asema vaikuttavat ryhmittelyyn. Usein kohderyhmä rajataan ensin juuri näillä isommilla luokituksilla ja sen jälkeen ryhmää voidaan rajata vielä tarkemmin sisällöstä riippuen. Kohderyhmän rajaaminen vain suomen kieltä puhuviin, tai tiettyyn paikkakuntaan tai vaikka tiettyyn harrastukseen helpottaa ja selkeyttää sisällön tuottamista. (Finto, 2021.)

Esittelyvideon kohderyhmänä ovat hoitotyön opiskelijat, joiden opetussuunnitelmaan kuuluu Lapset puheeksi -koulutus. Koulutus käydään osana mielenterveys- ja päihdehoitotyön opintojaksoa.

5.3 Toteutus

Tavoitteena on esittelyvideon avulla saada opiskelijat motivoitumaan koulutukseen sekä perehdyttää heitä jo ennen koulutuksen alkua sen sisältöön. Projekti on valmis esittelyvideon ja opinnäytetyön valmistuttua.

Aloitimme heti aiheenvalinnan jälkeen työstämään suunnitelmaa, joka esitettiin suunnitteluseminaarissa toukokuussa 2021, jolloin suunnitelma myös hyväksyttiin. Päätimme yhdessä, että emme tee kesäloman aikana opinnäytetyötä, vaan vietämme lomaa ja teemme kesätöitä, joten jatkoimme taas opinnäytetyötä syksyllä. Teimme vielä suunnitelmaamme ohjaavan opettajamme pyynnöstä pieniä muokkauksia. Kun ohjaava opettajamme hyväksyi suunnitelmamme lopullisesti, teimme opinnäytetyösopimuksen toimeksiantajan edustajan, osaamisalueenjohtajan ja opinnäytetyön ohjaajan kanssa. Hyväksytyn suunnitelman ja opinnäytetyö sopimuksen teon jälkeen aloimme työstämään opinnäytetyön teoreettista viitekehystä ja aloimme suunnittelemaan videon käsikirjoitusta (LIITE 2) tammikuussa 2022. Lähetimme videon käsikirjoituksen ohjaavalle opettajallemme helmikuussa. Kun ohjaava opettajamme hyväksyi videon käsikirjoituksen, hyväksyimme sen vielä tilaajalla ennen kuvauksien aloittamista. Tilaajamme hyväksyi videon käsikirjoituksen ja antoi siihen vielä muutamia vinkkejä. Hän halusi, että lisäisimme käsikirjoitukseen, kenelle koulutus on laajemmin tarkoitettu, etukäteismateriaalin ja avaisimme hieman teoriaa, mitä se pitää sisällään. Kun olimme saaneet tehtyä käsikirjoitukseen muokkaukset, varasimme SAMK:n kampukselta itsellemme luokan, johon pääsimme maaliskuun puolessa välissä kuvaamaan videota. Video saatiin editoitua maaliskuun lopussa. Valmis video lähetettiin tilaajallemme huhtikuun alussa. Toukokuussa tilaajamme hyväksyi videon ja aloimme kirjoittamaan opinnäytetyön raporttia. Tavoitteenamme oli, että opinnäytetyö valmistuisi kesällä 2022. Taloudellisia kustannuksia meillä ei tullut. Video kuvattiin tekijän omalla puhelimella ja muokattiin puhelimen ilmaisessa videoneditointisovelluksessa. Taulukko opinnäytetyön vaiheistuksesta ja aikataulusta on kappaleessa 4.1 (Taulukko 1.)

5.4 Käsikirjoitus

Videon tuottaminen on prosessi, johon liittyy monia eri työvaiheita. Ennen videon tekemisen aloittamista tulee tekijällä olla selkeä idea, millaista videota on tarkoitus alkaa työstämään ja millaiselle kohderyhmälle video on suunnattu. Idean keksimisen jälkeen tekijä luonnostelee paperille, tai ihan vain mielessään alustavan käsikirjoituksen, eli synopsisen. Synopsis on runko, jonka perusteella varsinainen käsikirjoitus videoon tehdään. Käsikirjoitus on yksityiskohtainen kertomus videon tapahtumista ja siinä on

eritelty jokainen kohtaus erikseen. Jokainen videon tapahtuma on erikseen kirjoitettu auki ja ajankäyttö on suunniteltu myös. Hyvä käsikirjoitus on sellainen, mikä on selkeästi luettava ja ymmärrettävä. Jos videolla on tilaaja, tilaaja pystyy käsikirjoituksen perusteella tekemään omat päätelmät videosta ja ilmaisemaan tyytyväisyytensä tai tyytymättömyytensä joihinkin kohtiin. Ilman viimeiseen asti hiottua käsikirjoitusta, ei videon tekoa voi aloittaa. Käsikirjoitus saattaa toki kuvauksen aikana muuttua, kun huomataan, että jotkut asiat eivät menekään suunnitelman mukaan. (Apogee, n.d.)

Käsikirjoituksen luomisessa otettiin huomioon, että video kertoisi mahdollisimman paljon aiheesta, mutta lyhyesti sekä ytimekkäästi. Tavoitteena oli myös pitää video mielenkiintoisena. Videon käsikirjoitus aloitettiin ensin perehtymällä teoriaan. Kun teoria oli selvillä, aloimme luonnostelemaan sen avulla hyvää runkoa videolle. Mietimme videon käsikirjoitusta tehdessämme eri tyylejä videolle, mutta päädyimme tekijöille helpoimpaan ratkaisuun. Eli loimme käsikirjoituksen mikä olisi helppo kuvata ja missä ei ollut muita osallistujia, kuin me videon tekijät. Videon käsikirjoitus kokonaisuudessaan oli aika helppo ja nopea tehdä. Kun ohjaava opettajamme hyväksyi videon käsikirjoituksen, olimme yhteydessä tilaajaan ja lähetimme käsikirjoituksen myös hänelle. Videon tilaaja antoi vielä pieniä muokkaus ehdotuksia ja hyväksyi sitten käsikirjoituksen ja saimme luvan aloittaa videon kuvaamisen.

5.5 Kuvaaminen ja editointi

Esittelyvideossa käytettiin materiaalina todistusta käydystä lapset puheeksi -koulutuksesta sekä paperia ja kynää. Toinen opinnäytetyöntekijöistä kuvasi videon omalla puhelimellaan. Videon tekemiseen tarvittiin luokkaa ja Porin SAMK:n yleisiä tiloja. Varasimme saman luokan, mitä Lapset puheeksi -koulutusta pitävä Eija Tuliniemi on käyttänyt koulutuksessa. Luokan varaus onnistui SAMK:n vahtimestarin kautta ja hän päästi meidät myös luokkaan sisälle.

Videon kuvasi toinen opinnäytetyöntekijöistä omalla puhelimellaan. Kuvasimme aluksi SAMK:n julkisivua ja sen jälkeen SAMK:n sisätiloja. Kun saimme usean erilaisen videon kuvattua talteen, aloimme kuvaamaan luokassa. Siirtelimme luokassa pulpetteja rinkiin, niin kuin oikeassa koulutuksessaakin ollaan. Kuvasimme muutaman

otoksen myös, jossa toinen kirjoittaa kuvitteellisesti koetta ja vastaanottaa todistuksen. Osa otoksista oli videoita ja osa kuvia. Kuvaamiseen kului vain yksi päivä. Olimme otoksiin tyytyväisiä ja kuvasimme varmuuden vuoksi useamman otoksen, jotta pystyimme valitsemaan parhaimmat.

Kun video oli kuvattu, toinen opinnäytetyöntekijä alkoi editoimaan sitä. Näimme helpommaksi ratkaisuksi sen, että se kenellä on hieman enemmän kokemusta videoiden editoimisesta puhelimella, editoi videon. Tämä myös siksi, että tekijät asuivat eri paikkakunnilla ja välimatka oli suuri. Yhteistä aikaa videon tekemiselle olisi ollut kovin vähän. Yhdessä kuitenkin pohdimme puhelimen välityksellä videon ääniä, värejä, tekstejä ja kohtauksia. Muokkasimme videota useamman kerran, jotta siitä tulisi mieleinen.

Videon tekstit on ajoitettu niin, että ne tulisivat samaan aikaan kuin taustaselostus ja niihin on lisätty hieman aikaa, jotta tekstit ehditään lukemaan. Jos kuitenkin aikaa on liian vähän, videon voi mahdollisesti pysäyttää, jotta kerkeää lukea tekstit. Fontti laitettiin niin isoksi, kuin sen vain sai mahtumaan siihen. Fontin taustalle laitettiin varjostus, jotta se erottuisi taustasta ja selkeyttäisi lukemista.

Video koostuu meidän ottamistamme kuvista sekä videoista, mutta myös netistä otetuista näyttökuvista. Videon alussa on musiikkia videon nimen esittelyn aikana. Videossa on kirjoitettu teoriatietoa koulutuksesta ja samalla äänitetty myös ääniraidat päälle. Ääniraidassa pyrittiin keskittymään mahdollisimman selkeään ja rauhalliseen puhumiseen. Lopussa on taas musiikkia ja lopputekstit sekä kiitokset. Väriteema videolla on sininen ja valkoinen. Ilmaisella videoneditointisovelluksella, jonka sai ladattua puhelimeen, saatiin tehtyä koko videon editointi. Jotta video pysyisi ulkoasultaan kivana ja mielenkiintoisena, lisäsimme sinne editorilla erilaisia tehosteita, kuten himmenevä tai suurentuva siirtyminen kuvalla. Kuvan editointisovellusta käytimme myös videon kuvien muokkaamiseen. Osassa kuvista halusimme korostaa jotain tiettyä kohtaa tai sumentaa joitain kohtia, jotta kuvasta tulisi selkeä. Lisäsimme myös kirkkautta ja kontrastia. Kun video oli kuvattu ja editoitu, lähetimme sen videon tilaajalle tarkastettavaksi.

5.6 Tuotos

Projektin tuotoksena valmistui Lapset puheeksi -koulutusta varten esittelyvideo. Esittelyvideo tallennetaan SAMK:n Moodle harjoittelupohjaan, missä opiskelijat voivat tutustua siihen ennen koulutuksen alkua. Tuotos on sähköisessä muodossa ja sen voi katsoa tietokoneella tai muulla äylaitteella. Tuotos on ilmaisella CapCut-videoneditoimisovelluksella valmistettu video. Tuotos on vaakasuoraan luotu video, jonka kesto on 2 minuuttia ja 17 sekuntia. Videon värimaailma on sininen, kuten SAMK:n logo ja siihen on hieman lisätty valkoista ja mustaa. Video on kuvattu Satakunnan Ammattikorkeakoulussa Porin kampuksella. Videolla kerrotaan, mitä Lapset puheeksi -koulutus pitää sisällään. Video on tarkoitettu Satakunnan ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoille.

6 OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI JA POHDINTA

6.1 Tuotoksen arviointi

Valitsemamme opinnäytetyön aihe oli mielestämme hyvä valinta. Pidimme siitä, että saimme tehtyä jonkinlaisen tuotoksen SAMK:n käyttöön. Aiheen valintaa ja projektin tekemistä helpotti hieman se, että olimme molemmat käyneet jo Lapset puheeksi -koulutuksen, joten meillä oli siitä jo hieman tietoa ja kokemusta.

Projektisuunnitelmaan laadittu aikataulusuunnitelma ei toteutunut suunnitelman mukaisesti. Raportin kirjoittamisessa oli usein pitkiä taukoja. Kesällä oli pisin tauko raportin kirjoittamisessa, kun halusimme molemmat nauttia kesästä ja opettajat olivat lomalla, niin ei saanut heiltä silloin palautetta. Haasteina tuotoksen tekemisessä oli aikataulujen sovittaminen yhteen, koska molemmat työn tekijät kävivät töissä samanaikaisesti. Kun projektin tuotoksella ei myös ollut määrättyä valmistumisajankohtaa, aikataulu oli joustava. Koska saimme kirjoittaa opinnäytetyötä omien voimavarojemme ja aikataulumme mukaan, motivaatio työn edistämiseksi oli välillä heikkoa. Myös korona aiheutti viivästyksiä ja opettajan kanssa oli välillä vaikea saada ohjauksia sovittua juuri aikatauluongelmien vuoksi.

Aloitimme opinnäytetyön kirjoittamisen etsimällä ensin aiemmin tehtyjä tutkimuksia aiheeseemme liittyen. Valitsemillamme hakusanoilla löytyi tutkimuksia, mutta haasteena oli löytää niistä parhaimmat. Lopulta valitsimme kolme tutkimusta, joista saimme lisää tietoa ja vinkkejä omaa työtämme ajatellen. Opinnäytetyön teoriaosuuksien työstäminen oli huomattavasti helpompaa, kuin videon ja käsikirjoituksen tekeminen. Löysimme monia hyviä lähteitä, joiden avulla saimme nopeasti työtä eteenpäin.

Videon tekemisestä meillä ei kummallakaan ollut mitään aiempaa kokemusta ja varsinkin käsikirjoituksen luominen oli haasteellista. Erityisesti suunnitelman sanoittaminen paperille oli haastavaa. Itse kuvaaminen onnistui helposti ja yllättävän nopeasti. Pääsimme koululle kuvaamaan ja käytimme omaa puhelinta videoinnissa. Videon äänistä ja editoinnista vastasi toinen opinnäytetyön tekijöistä. Editointia varten ladattiin puhelimeen ilmainen sovellus, jonka käyttö oli kohtalaisen helppoa. Valmiiseen videoon olimme tyytyväisiä ja pienien muutoksien jälkeen myös tilaaja oli tuotokseen tyytyväinen.

Projektin tuotoksena syntyneitä videoita tehtiin pitkään ja muokattiin paljon. Haaste oli pitää video lyhyenä ja ytimekkäänä, kun informaatiota oli paljon. Valitsimme aluksi yhdessä parhaat kuvat ja videot, jotka halusimme liittää videoon. Sitten mietimme erilaisia värejä, fontteja ja siirtymisiä. Kun saimme videon mielestämme valmiiseen kuntoon, lähetimme sen tilaajalle tarkasteltavaksi. Jouduimme odottelemaan palautetta videosta jonkin aikaan ja aikataulumme venyi vielä kuukaudella odottelun takia. Saimme palautetta, sen verran, että yksi nimi oli kirjoitettu väärin ja video hieman nopeampainen. Otimme videon uudelleen muokattavaksi ja korjasimme nimen. Yritimme tehdä videosta hieman hitaampaa, mutta se oli haastavaa. Jouduimme muokkaamaan joitakin tekstikohtia videolla, jotta saimme videosta samaan aikaan selkeästi luettavan ja kuunneltavan. Kun olimme saaneet muokkaukset tehtyä, lähetimme videon tilaajalle uudelle arvioitavaksi ja jäimme odottelemaan hänen arviointiaan. Samalla lähetimme opinnäytetyömme hänelle luettavaksi.

Tuotos on mielestämme pysynyt lyhyenä ja ytimekkäänä ja se sisältää keskeiset asiat koulutuksesta. Väriteemaltaan video sopii hyvin SAMK:n väriteemaan. Siirtymät

tekevät videosta sujuvamman ja kivemman katsella. Lisäksi videoon on lisätty tekstitys, joten sen saavutettavuus on laajempi. Tekstikohdat ehtivät hyvin lukea ja ne mukautuvat selostukseen. Videosta tulee hyvin esille mikä koulutus on ja mitä se pitää sisällään. Video olisi ehkä kuitenkin voinut olla vielä hieman pidempi ja siihen olisi voinut lisätä muutamia kohtia. Tällöin videolla olisi kuitenkin voinut olla liikaa informaatiota ja siitä olisi voinut tulla pitkästyttävä. Videosta tuli yllättävän hyvä ottaen huomioon sen, että se on laatuaan ensimmäinen, jonka opinnäytetyön tekijät ovat koskaan tehneet.

Tilajallemme lähetimme SAMK:n palautelomakkeen opinnäytetyöstämme. Tilajalta saamamme palautteen mukaan video oli toivotunlainen, lyhyt ja ytimekäs ja se sisälsi keskeisen informaation koulutuksesta. Sisällöllisesti se kattaa keskeiset asiat.

6.2 Oman oppimisen arviointi ja pohdinta

Projektia tehdessämme opeimme paljon lisää teoriatietoa ja kädentaitoja. Opimme myös, miten projekteja tehdään. Projektin tekeminen oli pitkäaikainen urakka. Välillä tuntui, että se eteni nopeasti, mutta välillä taas tuli pitkiä taukoja kirjoittamiseen ja uudelleen aloittaminen oli vaikeampaa. Aihe itsessään oli melko helppo, sillä olimme käyneet koulutuksen jo aikaisemmin. Vaikka olimme käyneet koulutuksen, silti opimme siitä paljon lisää, koska aihe oli melko laaja.

Projektin tuotosta tehdessämme opimme samalla tekemään videon. Kummallakaan meistä ei ollut aikaisempaa kokemusta videon tekemisestä. Onneksi puhelimeen sai ladattua videoneditointisovelluksen, mitä oli yksinkertaista käyttää ja sen oppi nopeasti. Itse kuvaaminen oli helppoa ja sen me osasimme jo entuudestaan. Videon editointi oli tarkkaa, koska halusimme, että siitä tulee mahdollisimman hyvä ja selkeä tulevaisuuden Lapset puheeksi -koulutukseen osallistuville.

Projektin tekemisen loppuvaiheilla aloimme molemmat huomaamaan, että ei se ollutkaan niin vaikeaa. Vaikeinta oli vain päästä alkuun. Kun oli saanut projektia aloitettua ja tehtyä jonkun aikaa, ei olisi saanut pitää ollenkaan pitkää taukoa, koska sitten oli taas vaikeampi jatkaa, kun ei enää muistanut mitä oli tehnyt viimeksi ja mitä piti tehdä

seuraavaksi. Olisi pitänyt jo projektin alussa luoda selkeämpi aikataulus ja pitää siitä kiinni. Projektin etenemistä samalla vaikutti myös se, että tekijät eivät asuneet samalla paikkakunnalla ja molemmat kävivät töissä.

6.3 Opinnäytetyön eettiset näkökulmat

Jokaisen sisällöntuottajan tulee huomioida työtä tehdessään eettiset näkökulmat. Eettisillä näkökulmilla tarkoitetaan yhteistä suositusta, joka koskee kaikkia yhdenvertaisesti. Ne perustuvat lainsäädäntöön ja kansainvälisiin tutkimuseettisiin linjauksiin. Eettisiä näkökulmia on monia, mutta mainittakoon niistä nyt valehtelu, luvaton kopiointi, tietojen varastaminen, havaintojen vääristely sekä henkilötietojen käsittelyssä tapahtuvat virheet. Valehtelulla tarkoitetaan virheellisen tiedon julkistamista, tai tutkimustulosten vääristelyä. Havaintojen vääristely on myös sitä, että tutkimustuloksista jätetään vaikka jotain mainitsematta. Kopiointi, eli plagiointi on suoraan toisen ihmisen kirjoittaman tiedon anastamista, ja väittämistä omakseen. (Centria AMK, 2022.)

Keskustelimme tilaajan kanssa siitä, minkälaista sisältöä hän työltä haluaa. Yhteisymmärrykseen päästyämme sovimme tilaajan kanssa projektin yksityiskohdista ja yhteisistä asioista. Noudatimme videota kuvatessa sovittuja asioita ja pidimme eettiset ohjeet mielessämme koko tuotoksen tekemisen ajan. Videossa esiintyvä henkilö sai itse päättää osallistumisestaan ja halutessaan hänet voitiin jättää nimeämättä ja kuvata niin, että kasvoja ei tunnista. Videossa esiintyvä henkilö tietää selkeästi mihin tarkoitukseen video tulee sekä mitä sillä halutaan kertoa, ja missä videota tullaan esittämään.

Videota kuvatessamme pidimme mielessä sosiaali- ja terveysalan eettiset ohjeet ja periaatteet ja noudatimme niitä huolellisesti. Mietimme myös tarkkaan, että videolla antamamme esimerkit eivät loukkaa mitään yhteiskuntaluokkaa tai sosioekonomista ryhmää.

Tekijänoikeuksien avulla on tarkoitus suojata kirjallisia, ja taiteellisia teoksia. Kirjallisella teoksella tarkoitetaan erilaisia asiatekstejä, kirjoja, artikkeleita ja yleisesti erilaisia kirjoitettuja teoksia. Tekijänoikeudet ulottuvat myös erilaisiin karttoihin ja

piirustuksiin esim. rakennuksilla tai teollisuudessa. Taiteellisiin teoksiin kuuluvat esimerkiksi elokuvat, valokuvat, musiikit ja erilaiset äänitteet sekä nauhoitukset. Tekijänoikeuksien tarkoitus on paitsi suojata tekijän oikeutta mahdollisiin palkkioihin omasta työstään, ja myös huolehtia moraalisten oikeuksien toteutumisesta. Tekijän tulee olla oikeutettu oman työnsä näkyvyyteen, ja sitä ei kenenkään tule loukata, tai väärin perustein väittää olevan jonkun muun tekemä työ. Toisen tekemää työtä ei saa ilman oikeanmukaisia viittauksia, tai lähdemerkintöjä lainata tai esittää missään yleisissä tapahtumissa. Tekijänoikeuksia säätelee tekijänoikeuslaki. (Harenko, Niiranen & Tarkela, 2016, s. 1.)

Opinnäytetyön aineistoa kerätessämme huomioimme tekijänoikeuslain. Alkuperäisen tekijän mainitseminen ja lähdeviittausten oikeaoppinen merkitseminen on tekijänoikeudellisesti ja eettisesti tärkeää. Plagiointi on Suomen laissa kielletty rangaistuksen uhallla. Aineistoa analysoidessamme kiinnitimme huomiota siihen, että emme anastaneet jo aiemmin kirjoitetun tutkimuksen sisältöä omiin nimiimme, vaan pistimme alkuperäisen lähteen selkeästi esille. Videoon valittiin musiikki, joka oli vapaassa käytössä. Käytetyt kuvat ja videot olivat opinnäytetyön tekijöiden itse ottamia kuvia SAMK:n tiloissa. Videossa esiintyvä henkilö on toinen opinnäytetyön tekijöistä, joka antoi suostumuksena näkyä videossa. Tuotettu video tulee sisältymään SAMK:in opiskelijoiden menetelmäkoulutuksen infon osaksi ja siihen on annettu tilaajalle käyttö lupa.

Opinnäytetyömme valmistuttua hävitimme kaiken kerätyn aineiston ja mahdolliset henkilötiedot ja muut salassapidettävät aineistot oikeaoppisesti. Emme tallentaneet niitä omille tai koulun koneille, jotta tietosuoja ei vaarannu. Työmme julkaistaan opinnäytetyöpalvelu Theseuksessa, jossa näkyvät meidän tekijöiden nimet.

LÄHTEET

Ailio, J. (2015). Vähän parempi video – opas laadukkaan videon suunnitteluun ja toteutukseen. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaalit. <https://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522165831.pdf>

Apogee. (n.d.). Videotuotannon perusteet. Haettu 4.3.2021 osoitteesta <https://www.apogee.fi/oppaat/videotuotannon-perusteet/>

Centria AMK. (2022). Opinnäytetyön eettiset ohjeet. <https://libguides.centria.fi/c.php?g=677248&p=4825672>

Finto. (2021). Suomalainen asiasanasto. <https://finto.fi/mts/fi/page/m176>

Hamk. (2020). Digipediaohjeet. <https://digipediaohjeet.hamk.fi/ohje/videon-kasikirjoittaminen/>

Harenko, K. Niiranen, V. & Tarkela, P. (2016). Tekijänoikeus. (uudistettu painos). Sanoma Pro.

Karhutuotanto. (2020). <https://karhutuotanto.fi/>

Korpijärvi, H-T. (2018). Opettajien ja huoltajien käsityksiä Lapset puheeksi – keskustelusta. [Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto.] Trepo. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/104518/1541155275.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Miettinen, E. & Utriainen, S. (2016). Tiivistä ydin ja konkretisoi teoria Millainen on hyvä opetusvideo? [Kehittämistyö. Tampereen ammattikorkeakoulu.] <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2016121921102>

Mäntyneva, M. (2016). Hallittu projekti. Jäntevästä suunnittelusta menestykselliseen toteutukseen. (uudistettu painos). Kauppakamari.

Nieminen, A-S, Piskonen, I & Saloranta, S. (2020). ”Tiedän sen pelastaneen monta perhettä eli tosi tärkeää” Varhaiskasvatus ehkäisevänä lastensuojeluna. [AMK-opinnäytetyö, Hämeen ammattikorkeakoulu.] Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020052915065>

Paananen, J. (2020). Lapset puheeksi -menetelmän käyttökokemuksia varhaiskasvatuksessa. [Pro gradu -tutkielma, Jyväskylän yliopisto.] JYX. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-202011136637>

Pitkänen, R. (2016). Vankien kokemuksia Lapset puheeksi -menetelmästä. [AMK-opinnäytetyö, Hämeen ammattikorkeakoulu.] Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2016111116043>

Satakunnan ammattikorkeakoulu. (2020). <http://www.samk.fi/>

Solantaus, T. & Niemelä, M. (2016). Arki kantaa – kun se pannaan kantamaan. Perheterapia 16(1), 25-29. <https://lapeetelasavo.files.wordpress.com/2018/05/arki-kantaa-kun-se-pannaan-kantamaan.pdf>

Sorkio, S. (2016). Näin onnistut esittelyvideon tuotannossa. <https://www.smileaudio-visual.fi/onnistu-esittelyvideon-tuotannossa>

Suomen mielenterveys ry. (2022a). <https://mieli.fi/fi/kehitt%C3%A4mis-toiminta/lapset-ja-nuoret/toimiva-lapsi-perhe-ty%C3%B6/lapset-puheeksi-lp-menetelm%C3%A4>

Suomen mielenterveys ry. (2022b). Lapset puheeksi - lokikirjat. Haettu 6.5.2022 osoitteesta <https://mieli.fi/materiaalit-ja-koulutukset/materiaalit/lapset-puheeksi-loki-kirjat/>

Suopajarvi, Leena. (2013). Opas projektiarviointiin. [Lapin yliopisto–Lauda.] <http://www.urn.fi/URN:ISBN:978-952-484-693-6>

LIITE 1

Taulukko 2. Kirjallisuushaku

Tietokanta	Hakusanat ja hakutyyppi	Tulokset	Hyväksytyt
Google scholar	"lapset puheeksi menetelmäkoulutus" varhaiskasvatus AND ennaltaehkäisy	15 3320	1 1
Medic	"lapset puheeksi"	4	0
Theseus	"lapset puheeksi", menetelmä	273	1
SAMK Finna	(Kaikki osumat:lapset puheeksi AND Kaikki osumat:menetelmä AND Kaikki osumat:koulutus)	28	0

LIITE 2

KÄSIKIRJOITUS

EIJALLE KYSYMYKSIÄ, jotka tulevat esille videossa

1. Kenelle koulutus on tarkoitettu?

Koulutuksen käyminen edellyttää alan perustutkintoa (sosiaali-, terveydenhuolto-, kasvatusta tai kirkon alan tai vankeinhoidon perustutkintoa tai muuta soveltuvaa koulutusta). Myös näiden alojen opiskelijat voivat kouluttautua. Tarkoitettu: laajasti sos, terv, sivistys, serk, kolmas sektori, harrastusten valmentajat jne ja kaikille kiinnostuneille.

2. Missä koulutus tapahtuu?

Satakunnan ammattikorkeakoulussa. Lisäksi sosiaali- ja terveysalan organisaatiot, kunnissa laajasti henkilökuntaa.

3. Kauanko koulutus kestää?

Lapset puheeksi -menetelmäkoulutus on 12 tunnin mittainen oppimisjakso. Koulutus

SAMK: a on jaettu kolmeen neljän tunnin pituiseen päivään.

4. Koulutuksen sisältö lyhyesti?

Päivien ohjelma on tarkasti suunniteltu johdonmukaiseksi, joka sisältää teoriatietoa ja käytännön

harjoittelua, jotta opiskelijat sisäistäisivät oppimansa uuden asian mahdollisimman

hyvin. Opiskelijoille annetaan mahdollisuus kysyä mieltä askarruttavista asioista

koulutuksen aikana.

Etukäteismateriaalina opiskelijat tutustuvat Solantauksen ja Niemelän artikkeliin Arki kantaa. Se sisältää keskeisen idean menetelmästä.

Koulutuksessa käydään läpi menetelmän teoriaa eli keskeiset, käsitteet, lait, menetelmän taustalla olevaa muuta tietoa ja toteutusta sekä harjoitellaan opiskelija ryhmässä kaksi muuta lp-keskustelua, joista toinen raportoidaan kirjallisesti. Myös lokikirjan käyttöä harjoitellaan keskustelun tukena ja opiskellaan LP-työlle ominaista voimavaralähtöistä työskentelytapaa. Lapset puheeksi -menetelmäkoulutus antaa pätevyyden toteuttaa lapset puheeksi -keskusteluja itsenäisesti.

5. Loppuentti, Todistus ja sen tarkoitus.

Koulutuksen lopussa opiskelijoille jaetaan nimellä varustetut todistukset käydystä koulutuksesta. Todistuksen avulla opiskelija saa mahdollisuuden toteuttaa Lapset puheeksi -keskusteluja omalla työpaikallaan.

Koh- taus nro	Kohtaus, eli mitä ta- pahtuu ja missä?	Mitä kuvassa näkyy?	Audio (puhuttu tai luettu teksti/spiikki)	Kuvaan tulevat tekstit/blanssit	Kesto
1.	Kohtaus				00:05
	Videon aloitus.	Samk-julkisivu, missä näky samkin logo.		Lapset puheeksi – koulutus Satakun- nan ammattikor- kea koulussa	
2.	Kohtaus				00:20

	<p>Kerrotaan mitä tarkoittaa Lapset puheeksi -menetelmä.</p>	<p>https://mieli.fi/wp-content/uploads/2021/06/Lapset-Puheeksi-logo-1-405x328.png</p> <p>Lapset puheeksi logo</p>	<p>Lapset puheeksi -menetelmän tarkoituksena on vahvistaa ja auttaa vanhempia, lapsen muita läheisiä elämässä sekä lasta itseään rakentamaan arjesta sujuvampaa. Pää tarkoituksena on koko perheen hyvinvoinnin tukeminen ja kehityksessä edistyminen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vaikeuksien ennaltaehkäisyä • Suotuisan kehityksen tukeminen kodissa ja muissa kehitysympäristöissä, kun lapsen elämässä tai olosuhteissa on hyvinvointia haastavia tekijöitä • Tarkoituksena vahvistaa ja auttaa vanhempia sekä lapsen muita läheisiä • Tavoitteena kohdata perheet, joilla on tapahtunut elämässä muutoksia. Lapset puheeksi -menetelmä tarjoaa mahdollisuuden pohtia yhdessä ammattilaisen kanssa suojaavia tekijöitä, perheen muutunutta arkea ja 	
--	--	--	--	--	--

				muutosten keskellä pärjäämistä.	
3.	Kohtaus				00:15
	Kerrotaan, ketkä voivat käydä koulutuksen.	Kuvataan hoitoluokkaa.	Lapset puheeksi Koulutuksen käyminen edellyttää alan perustutkintoa eli sosiaali-, terveydenhuolto-, kasvatus- tai kirkon alan tai vankeinhoidon	<ul style="list-style-type: none"> • Edellyttää alan perustutkintoa tai muuta soveltuvaa koulutusta. • Myös näiden alojen opiskelijat voivat kouluttautua. 	

			perustutkintoa tai muuta soveltuvaa koulutusta. Myös näiden alojen opiskelijat voivat kouluttautua.		
4.	Kohtaus				00:10
	Kerrotaan, kuinka pitkään koulutus kestää.	Kuvataan samkin sisältä kelloa.	Koulutus tapahtuu Satakunnan ammattikorkeakoulussa ja se on 12 tunnin mittainen oppimisjakso. Koulutus SAMK: a on jaettu kolmeen neljän tunnin pituiseen päivään.	<ul style="list-style-type: none"> • 12 tunnin mittainen oppimisjakso. • SAMK:a jaettuna kolmeen neljän tunnin pituiseen päivään. 	
5.	Kohtaus				00:30
	Kerrotaan, mitä koulutus pitää sisällään.	Kuvataan luokkaa ja lokikirjaa.	Päivien ohjelma on tarkasti suunniteltu johdonmukaiseksi, joka sisältää teorian ja käytännön harjoittelua, jotta opiskelijat sisäistävät oppimansa uuden asian mahdollisimman	<ul style="list-style-type: none"> • Oppitunneilla käsitellään menetelmän teoriaa ja toteutusta sekä tehdään käytännön harjoituksia • Harjoitusten avulla opiskelijan helpompi sisäistää oppimaansa • Lokikirjaan tutustuminen, ja sen 	

			<p>hyvin. Opiskelijoille annetaan mahdollisuus kysyä mieltä askaruttavista asioista koulutuksen aikana.</p> <p>Etukäteismateriaalina opiskelijat tutustuvat Solantauksen ja Niemelän artikkeliin Arki kantaa. Se sisältää keskeisen idean menetelmästä.</p> <p>Koulutuksessa käydään läpi menetelmän teoriaa eli keskeiset, käsitteet, lait, menetelmän taustalla olevaa muuta tietoa ja toteutusta sekä harjoitellaan opiskelija ryhmässä kaksi muuta lp-keskustelua, joista toinen raportoidaan kirjallisesti.</p> <p>Myös lokikirjan käyttöä</p>	<p>käyttämisen keskustelun tukena</p> <ul style="list-style-type: none"> • voimavara-lähtöisen työskentelytavan opettelu 	
--	--	--	---	---	--

			harjoitellaan keskustelun tukena ja opiskellaan LP-työlle ominaista voimavara-lähtöistä työskentelytapaa. Lapset puheeksi -menetelmäkoulutus antaa pätevyyden toteuttaa lapset puheeksi -keskusteluja itsenäisesti.		
6.	Kohtaus				00:20
	Kerrotaan, että kurssin loppussa tehdään loppupotentti, arviointi sekä saadaan todistus käydystä koulutuksesta.	Kuvataan samk:n luokassa, kun opiskelija tekee koetta sekä täyttää palaute-arviointi kaavakkeen ja saa todistuksen.	Koulutuksen loppussa opiskelijat suorittavat loppuentin ja heille jaetaan nimellä varustetut todistukset käydystä koulutuksesta. Todistuksen avulla opiskelija saa mahdollisuuden toteuttaa Lapset puheeksi -keskusteluja omalla työpaikallaan.	<ul style="list-style-type: none"> Pätevöityäkseen menetelmäosaajaksi ja saadakseen siitä todistuksen tulee opiskelijan täydentää Lapset puheeksi -opintojaan menetelmäohjauksella (2 toteutettua LP-keskustelua sekä mielellään 1 toteutettu LP-neuvonpito) siirryttyään työelämään. 	
7.	Kohtaus				00:10

	Videon loppu-teksti	Dia, jonka taustaväri on vaaleansininen. Taustalla samkin logo.	Ei audiota	Videon tekijät: Minna Kaukavuori ja Eveliina Valta- nen Kuvaaja: samat Leikkaus ja edi- tointi: samat Kiitokset.	
					01:50